

Milă și dragoste creștină versus fățarnicia și egoismul lumii de astăzi

Despre adevărata iubire, dreptate și responsabilitate

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.

Iubiți credincioși,

Tema de astăzi este una grea, fiindcă atinge nu doar lumea din jurul nostru, ci și propria noastră inimă: **mila și dragostea creștină în fața fățarniciei și egoismului lumii de astăzi.**

Este ușor să vorbim despre „lumea rea” și despre „creștinii buni”. Dar aceasta ar fi o predică nedreaptă și propagandistică. Hristos nu ne-a chemat să ne lăudăm că suntem mai buni decât alții, ci să ne pocăim. Nu ne-a spus: „Judecați lumea și declarați-vă curați”, ci: **„Scoate mai întâi bârna din ochiul tău”**. De aceea, comparația adevărată nu este între „noi” și „ei”, ci între **duhul lui Hristos și duhul păcatului**, care poate lucra și în parlament, și în școală, și în tribunal, și în spital, și în familie, și chiar în biserică, atunci când omul uită de Dumnezeu.

Mila creștină nu este sentimentalism. Dragostea creștină nu este slăbiciune. Iar dreptatea creștină nu este răzbunare. Mila adevărată vede omul concret: flămândul, bolnavul, copilul neglijat, bătrânul singur, muncitorul exploatat, elevul umilit, omul nedreptățit în instanță, funcționarul cinstit marginalizat, judecătorul presat, profesorul epuizat, medicul fără resurse, săracul tratat ca o statistică.

Fățarnicia, în schimb, vorbește frumos despre om, dar îl folosește. Egoismul declară principii, dar urmărește profit, imagine, voturi, influență sau confort personal.

Hristos ne arată diferența dintre acestea în pilda samarineanului milostiv. Preotul și levitul au trecut pe lângă omul rănit. Poate aveau motive. Poate se grăbeau. Poate aveau îndatoriri religioase. Poate se temeau. Dar samarineanul s-a oprit. Nu a ținut discursuri. Nu a întrebat ce etnie are rănitul, cu cine votează, ce religie are, dacă merită ajutat, dacă îi va mulțumi. L-a văzut, i s-a făcut milă, s-a apropiat, i-a legat rănilor, l-a dus la han și a plătit pentru îngrijirea lui.

Aceasta este dragostea creștină: **vedere, apropiere, jertfă și continuitate.**

1. În politică: slujire sau spectacol?

În domeniul politic, fățarnicia apare atunci când omul este iubit doar în campanie electorală. Săracul devine fotografie. Bătrânul devine decor. Copilul devine slogan. Familia devine instrument de imagine. Credința devine ornament verbal, folosită la sărbători, dar uitată când se votează legi, bugete, politici publice sau numiri în funcții.

Nu orice politician este fățarnic. Ar fi nedrept să spunem asta. Există oameni în viața publică ce încearcă să lucreze cinstit, să apere binele comun, să nu se vândă intereselor de grup. Și ei au nevoie de rugăciunea noastră, nu doar de critica noastră. Dar ispita politicii este mare: să spui „poporul” și să te gândești la putere; să spui „dreptate” și să urmărești răzbunare; să spui

„tradiție” și să ascunzi corupție; să spui „reformă” și să sacrifici oamenii vulnerabili; să spui „credință” și să folosești Biserica drept tribună.

Dragostea creștină în politică ar însemna altceva: să pui binele comun înaintea interesului de partid; să nu minți; să nu cumperi conștiințe; să nu exploatezi frica oamenilor; să nu dezbinii societatea pentru câștig electoral; să nu promiți ce știi că nu vei face; să te gândești la cel care nu are voce.

Un om politic animat de milă nu este acela care plânge la televizor, ci acela care întreabă: **Ce se întâmplă cu bolnavul fără bani? Cu satul fără medic? Cu școala fără profesori? Cu familia care muncește și tot nu poate trăi decent? Cu tânărul care pleacă din țară nu fiindcă urăște patria, ci fiindcă nu vede dreptate și viitor?**

Acolo se vede diferența dintre milă și spectacol.

2. În societate: compasiune reală sau imagine publică?

Trăim într-o epocă în care se vorbește mult despre empatie. Dar uneori empatia devine afiș. Punem mesaje frumoase, distribuim cauze, ne declarăm sensibili, dar trecem pe lângă vecinul singur, pe lângă colegul zdrobit, pe lângă ruda bolnavă, pe lângă copilul care are nevoie de timp, nu doar de bani.

Societatea de astăzi are o contradicție dureroasă: poate mobiliza rapid emoții colective, dar se plictisește repede de suferința concretă. Azi plângem pentru o tragedie, mâine trecem la alt subiect. Azi ridicăm un om în slăvi, mâine îl anulăm. Azi cerem dreptate, mâine devenim cruzi. Lumea modernă știe să se indigneze, dar nu întotdeauna știe să iubească.

Mila creștină nu este indignare de moment. Este fidelitate față de omul aflat în nevoie. Ea nu întreabă: „Ce câștig dacă ajut?” Ea întreabă: „Cum pot purta puțin din povara fratelui meu?”

Egoismul social se vede în felul în care îi tratăm pe cei slabi. Bătrânii devin povară. Copiii devin proiect de performanță. Săracii devin vinovați pentru sărăcia lor. Bolnavii devin costuri. Persoanele cu dizabilități devin invizibile. Cei care muncesc cu mâinile sunt uneori disprețuiți, deși fără ei societatea nu ar funcționa.

Hristos răstoarnă această logică. El spune: **„Întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei prea mici, Mie Mi-ați făcut.”** Așadar, criteriul judecății nu va fi imaginea noastră, ci mila noastră. Nu câte discursuri am ținut despre iubire, ci câte răni am legat. Nu câte principii am declarat, ci câți oameni am ridicat.

3. În învățământ: formarea omului sau selecția celor privilegiați?

În educație, fățărnicia apare atunci când spunem că toți copiii au șanse egale, dar știm că nu toți pornesc din același loc. Un copil dintr-o familie stabilă, cu cărți, internet, liniște, sprijin și profesori buni nu pornește de pe aceeași linie cu un copil dintr-o casă săracă, dintr-un sat izolat, cu părinți plecați la muncă, cu lipsuri și rușine.

O societate egoistă îi spune copilului vulnerabil: „Descurcă-te.” O societate creștină îi spune: „Nu ești singur.”

Nu trebuie să transformăm școala într-o ideologie. Dar nici nu putem accepta ca educația să devină o scară pe care urcă doar cei care au deja sprijin. Profesorul creștin nu este doar transmițător de informații, ci martor al demnității fiecărui copil. El vede în elev nu doar note, rezultate și statistici, ci un suflet.

Desigur, trebuie spus drept: nu toți profesorii sunt jertfelnici și nu toți elevii sunt nedreptățiți. Există superficialitate, lipsă de disciplină, părinți care nu cooperează, sisteme birocratice care obosesc cadrele didactice, elevi care nu mai au răbdare, tehnologii care risipesc atenția. Dar dragostea creștină nu caută vinovați simpli. Ea caută vindecare.

O școală pătrunsă de milă nu renunță la exigență. Din contră, cere efort, dar nu umilește. Corectează, dar nu zdrobește. Disciplinează, dar nu disprețuiește. Îl ajută pe copil să devină om, nu doar candidat, angajat sau consumator.

Educația fără dragoste produce competiție rece. Dragostea fără adevăr produce slăbiciune. Dar educația creștină unește adevărul cu mila: „Îți cer să crești, pentru că te iubesc; te mustru, dar nu te arunc; te ridic, nu te etichetez.”

4. În justiție: dreptate sau putere mascată?

În domeniul juridic, diferența dintre dragostea creștină și fățarnicie este foarte fină. Pentru că justiția lucrează cu legea, iar legea poate fi folosită fie pentru dreptate, fie pentru acoperirea nedreptății.

O societate are nevoie de judecători, procurori, avocați, polițiști și funcționari cinstiți. Fără lege, cel puternic îl strivește pe cel slab. Dar legea fără conștiință poate deveni armă. Litera fără duh poate ucide. Procedura fără adevăr poate îngropa dreptatea.

Fățarnicia juridică apare atunci când se vorbește despre independență, dar se practică influența; când se vorbește despre egalitate, dar omul simplu este tratat altfel decât omul cu relații; când dosarele celor slabi se mișcă repede, iar dosarele celor puternici se pierd în timp; când adevărul devine secundar față de imagine, carieră sau presiune.

Să fim însă atenți: a critica nedreptățile din justiție nu înseamnă a disprețui justiția. Dimpotrivă, tocmai pentru că dreptatea este sfântă trebuie apărată de corupție, frică și manipulare. Un judecător cinstit, un procuror curajos, un avocat care apără fără cinism, un polițist care nu abuzează de putere sunt lucrători ai binelui comun.

Dragostea creștină în justiție nu înseamnă să nu pedepsești răul. Mila nu anulează responsabilitatea. Hristos iartă pe păcătos, dar nu numește păcatul virtute. Adevărata milă caută îndreptarea omului și protejarea victimei. Ea nu spune victimei: „Taci, ca să părem noi buni.” Dar nici nu spune vinovatului: „Ești pierdut pentru totdeauna.” Creștinismul ține împreună două adevăruri: răul trebuie numit rău, iar omul nu trebuie redus definitiv la răul săvârșit.

5. În economie și muncă: profit sau demnitate?

În lumea muncii se vede foarte clar egoismul epocii. Omul poate deveni resursă, cifră, cost, instrument. Se vorbește despre eficiență, dar uneori eficiența înseamnă epuizarea angajaților. Se vorbește despre succes, dar succesul este construit pe frica altora. Se vorbește despre merit, dar uneori meritul este doar privilegiul celui care a avut condiții mai bune.

Nu este păcat să ai afacere, să faci profit, să administrezi bine, să muncești mult. Creștinismul nu condamnă munca și nici inițiativa. Dar condamnă lăcomia. Condamnă salariul nedrept. Condamnă disprețul față de muncitor. Condamnă luxul nepăsător lângă sărăcia umilită. Condamnă mentalitatea în care omul este bun doar cât produce.

Mila creștină în economie înseamnă salariu drept, respect, condiții omenești, cinste în contracte, grijă față de angajatul vulnerabil, plata la timp, refuzul exploatării. Un patron creștin nu este acela care pune icoane pe pereți, dar își calcă oamenii în picioare. Este acela care știe că fiecare angajat are familie, trup, suflet, limite și demnitate.

La fel, un angajat creștin nu este acela care se plânge mereu, dar lucrează fără responsabilitate. Dragostea creștină cere cinste și de jos în sus, și de sus în jos. Ea nu încurajează nici exploatarea, nici lenea; nici abuzul patronului, nici necinstea angajatului.

6. În Biserică: credință vie sau formă fără inimă?

Acum trebuie să avem curajul să privim și spre noi. Cea mai periculoasă fățarnicie este cea religioasă. Pentru că atunci când egoismul se îmbracă în haine sfinte, devine greu de recunoscut.

Putem merge la biserică și totuși să nu avem milă. Putem ține post și să vorbim cu cruzime. Putem aprinde lumânări și să stingem nădejdea cuiva prin judecata noastră. Putem cunoaște canoane și să nu cunoaștem lacrimile aproapelui. Putem apăra credința în public și să fim tirani în familie. Putem vorbi despre morală și să fim nedrepti la serviciu. Putem dona bani și totuși să căutăm slavă.

Hristos a fost aspru cu fățarnicia religioasă nu pentru că ura religia, ci pentru că religia fără iubire Îl minte pe Dumnezeu. Fariseul din Evanghelie nu era ateu. Se ruga, postea, dădea zeciuială. Dar se compara, disprețuia și se îndreptăța pe sine. Vameșul, în schimb, nu avea cu ce se lăuda. Dar avea adevăr în inimă: „Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului.”

Biserica nu este muzeu de oameni perfecți, ci spital pentru cei răniți de păcat. Dar spitalul devine mincinos dacă bolnavii se prefac sănătoși și îi alungă pe cei care vin să se vindece.

De aceea, dragostea creștină începe cu smerenie. Nu cu sloganuri. Nu cu superioritate. Nu cu dispreț față de lume. Ci cu recunoașterea adevărului: **și eu pot fi egoist; și eu pot fi fățarnic; și eu pot vorbi despre iubire fără să iubesc; și eu am nevoie de mila lui Dumnezeu.**

7. Diferența esențială: lumea întreabă „ce câștig?”, Hristos întreabă „pe cine iubești?”

Egoismul lumii are o întrebare de bază: **Ce câștig eu?** Ce câștig dacă ajut? Ce câștig dacă spun adevărul? Ce câștig dacă sunt cinstit? Ce câștig dacă iert? Ce câștig dacă nu mă răzbun? Ce câștig dacă îl apăr pe cel slab?

Dragostea creștină întreabă altfel: **Ce cere Dumnezeu de la mine? Pe cine pot ridica? Unde pot fi samarinean? Unde trebuie să spun adevărul? Unde trebuie să tac ca să nu rănesc? Unde trebuie să vorbesc ca să nu fiu complice?**

Fățarnicia iubește omul abstract. Mila iubește omul concret.

Fățarnicia iubește cauza, dar disprețuiește persoana. Mila vede persoana chiar și când nu este convenabilă.

Fățarnicia vrea aplauze. Mila lucrează și când nu o vede nimeni.

Fățarnicia condamnă păcatul altuia ca să-și ascundă propriul păcat. Mila spune adevărul cu lacrimi, nu cu plăcerea de a zdrobi.

Fățarnicia folosește religia ca identitate. Mila trăiește Evanghelia ca jertfă.

8. Ce avem de făcut?

Mai întâi, să nu ne mulțumim cu indignarea. Indignarea poate fi începutul trezirii, dar nu este încă virtute. Poți fi indignat și totuși mândru. Poți critica nedreptatea și totuși să fii nedrept acasă. Poți denunța corupția și totuși să minți când îți convine.

Apoi, să practicăm mila concretă.

În familie: să ascultăm, să iertăm, să nu folosim slăbiciunea celuilalt ca armă.
La serviciu: să fim cinstiți, să nu bârfim, să nu profităm de cel vulnerabil.
În politică: să nu votăm doar din ură, frică sau interes, ci cu responsabilitate morală.
În școală: să nu umilim copilul slab și să nu idolatrizăm performanța fără caracter.
În justiție: să respectăm legea, dar să cerem ca legea să slujească adevărul.
În comunitate: să nu trecem nepăsători pe lângă singurătate, sărăcie și boală.
În Biserică: să unim dreapta credință cu dreapta iubire.

Să ne întrebăm fiecare: Cine este omul căzut pe drumul meu? Poate este părintele bătrân pe care îl evit. Poate este copilul meu, căruia îi dau lucruri, dar nu îi dau prezență. Poate este soțul sau soția, pe care o judec, dar nu o mai ascult. Poate este colegul pe care îl invidiez. Poate este săracul pe care îl suspectez. Poate este dușmanul pe care îl vreau umilit. Poate este chiar sufletul meu, rănit și lăsat pe marginea drumului de propriile păcate.

9. Dragostea creștină nu este naivă

Să nu confundăm mila cu naivitatea. Creștinul nu este chemat să creadă orice minciună, să accepte orice abuz, să tacă în fața răului sau să numească nedreptatea „pace”. Hristos a fost blând, dar nu a fost complice. A iertat, dar a demascat fățarnicia. A primit păcătoși, dar a chemat la pocăință. A plâns pentru Ierusalim, dar a și mustrat orbirea lui.

Adevărata dragoste nu este moale. Ea poate spune „nu”. Poate opri abuzul. Poate cere răspundere. Poate apăra victima. Poate denunța minciuna. Dar face toate acestea fără ură, fără plăcerea de a distruge, fără a uita că și cel vinovat are suflet.

Lumea de astăzi cade adesea în două extreme: fie relativizează totul, fie condamnă fără milă. Hristos nu face nici una, nici alta. El spune femeii păcătoase: „Nu te osândesc”, dar adaugă: „De acum să nu mai păcătuiești.” Aceasta este calea: milă și adevăr împreună.

10. Judecata finală a iubirii

La sfârșit, Dumnezeu nu ne va întreba ce imagine am avut, câte tabere am câștigat, câte certuri am dominat, câte postări am scris, câți oameni am pus la punct. Ne va întreba, într-un fel sau altul: **Ai iubit? Ai hrănit? Ai cercetat? Ai iertat? Ai spus adevărul? Ai apărut pe cel slab? Ai fost aproape?**

Aceasta nu înseamnă că faptele ne mântuiesc fără har. Totul este har. Dar harul primit cu adevărat rodește în milă. Crediința vie se vede în dragoste. Iar dragostea adevărată se vede în fapte.

Fraților, lumea de astăzi nu are nevoie de creștini zgomotoși, ci de creștini vii. Nu are nevoie de oameni care folosesc Evanghelia ca pe o bâță, ci de oameni care o trăiesc ca pe o cruce. Nu are nevoie de moralism rece, ci de sfințenie smerită. Nu are nevoie de propagandă religioasă, ci de samarineni milostivi.

Să nu ne întrebăm doar de ce lumea este egoistă. Să ne întrebăm: **Unde sunt eu egoist?** Să nu ne întrebăm doar de ce alții sunt fățarnici. Să ne întrebăm: **Unde port eu mască?** Să nu ne întrebăm doar de ce instituțiile nu au milă. Să ne întrebăm: **În casa mea, în vorba mea, în banii mei, în timpul meu, în votul meu, în munca mea, există milă?**

Dacă fiecare dintre noi ar deveni puțin mai samarinean, lumea din jurul nostru ar fi mai puțin rece. Dacă fiecare creștin ar uni adevărul cu iubirea, credința nu ar mai părea ideologie, ci lumină. Dacă fiecare familie ar deveni loc de iertare, dacă fiecare școală ar vedea copilul ca suflet, dacă fiecare instituție ar vedea cetățeanul ca om, dacă fiecare judecător, profesor, medic, preot, politician, antreprenor și muncitor ar lucra cu frică de Dumnezeu, atunci mila nu ar mai fi doar cuvânt, ci început de Împărăție.

Să cerem, așadar, de la Hristos inima samarineanului milostiv: ochi care văd suferința, picioare care se apropie, mâini care leagă rănilor, inimă care nu se teme de jertfă și credință care nu se laudă, ci lucrează.

Doamne Iisuse Hristoase, Cel ce ai miluit pe cei bolnavi, ai primit pe cei păcătoși, ai apărut pe cei disprețuiți și ai muștrat fățarnicia, dă-ne și nouă inimă curată. Ferește-ne de iubirea de sine îmbrăcată în vorbe frumoase. Învăță-ne să iubim cu adevăr, să spunem adevărul cu iubire și să slujim fără slavă deșartă. Amin.